

ກໍານົດຈັດຢ່າງ ນາຍມົງຄລ ສະກຸນ ຖຸລາກາຮາລວິສະຮຣມນູ້ມູ

ທີ່ ១ - ២៤/២៥៥៧

ວັນທີ ៨ ມកຣາມ ២៥៥៧

ເຮື່ອງ ສາລປົກໂຮງໝໍ້ນັ້ນສ່າງເຮື່ອງໃຫ້ສາລວິສະຮຣມນູ້ມູພິຈາລານວິຈິນຍາຕາມວິສະຮຣມນູ້ມູ ມາຕາ ២៦៥
ກຣົນີພຣະຣາຊບໍ່ມູ້ຕີ້ຈັດຕັ້ງສາລປົກໂຮງແລະວິທີພິຈາລານດີປົກໂຮງ ພ.ສ. ២៥៥២ ຂັດໜີແຍ້ງ
ຕ່ວິສະຮຣມນູ້ມູ

ສາລປົກໂຮງໝໍ້ ສາລປົກໂຮງນົກສີມາແລະສາລປົກໂຮງສົງຫຼາ ໄດ້ສ່າງຄຳໄດ້ແຍ້ງຂອງ
ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ ຜູ້ຮ່ອງ ຮວມ ២៥ ຄຳຮ້ອງ ໃຫ້ສາລວິສະຮຣມນູ້ມູພິຈາລານວິຈິນຍາ
ຕາມວິສະຮຣມນູ້ມູ ມາຕາ ២៦៥ ໃນປະເທິງວ່າ ພຣະຣາຊບໍ່ມູ້ຕີ້ຈັດຕັ້ງສາລປົກໂຮງແລະວິທີພິຈາລານດີປົກໂຮງ
ພ.ສ. ២៥៥២ ຂັດໜີແຍ້ງຕ່ວິສະຮຣມນູ້ມູ ມາຕາ ២៥៦ ທີ່ໄມ້ ໂດຍມີຄຳຮ້ອງດັ່ງຕ່ອງປິດຕໍ່ໄປນີ້

ຄຳຮ້ອງທີ່ໜຶ່ງ ດີ່ໝາຍເລບດຳທີ່ ៣១២/២៥៥៥ ຂອງສາລປົກໂຮງໝໍ້ ຮະຫວ່າງ ນາຍສີທີ່ຮັດນີ້
ຮັດນີ້ວິຈາຮັນ ຜູ້ຟ້ອງຄີ ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ

ຄຳຮ້ອງທີ່ສອງ ດີ່ໝາຍເລບດຳທີ່ ៣០៣/២៥៥៥ ຂອງສາລປົກໂຮງໝໍ້ ຮະຫວ່າງ ນາງພຣຣມປະກາ
ອິນທຣວິທຍນັ້ນທີ່ ຜູ້ຟ້ອງຄີ ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ

ຄຳຮ້ອງທີ່ສາມ ດີ່ໝາຍເລບດຳທີ່ ៤៦៤/២៥៥៥ ຂອງສາລປົກໂຮງໝໍ້ ຮະຫວ່າງ ນາຍໂສຣ້ຈີ່
ດາຄຣີ ຫ້ວໜ້າພຣຄໄທປະເທິປີໄຕຍ ຜູ້ຟ້ອງຄີ ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ១ ຄະນະກຽມກາ
ກອງທຸນເພື່ອກາຮັດພັນພຣຄການເມືອງ ທີ່ ២ ເລກະທີ່ກະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ៣ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ

ຄຳຮ້ອງທີ່ສີ ດີ່ໝາຍເລບດຳທີ່ ៦៨៥/២៥៥៥ ຂອງສາລປົກໂຮງໝໍ້ ຮະຫວ່າງ ນາງສາວປາຣີຈາດ
ຫາລີເຄຣີ ຜູ້ຟ້ອງຄີ ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ

ຄຳຮ້ອງທີ່ໜ້າ ດີ່ໝາຍເລບດຳທີ່ ៣២០/២៥៥៥ ຂອງສາລປົກໂຮງໝໍ້ ຮະຫວ່າງ ນາຍຄວິລ
ໄພຮສນທີ່ ຜູ້ຟ້ອງຄີ ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ

ຄຳຮ້ອງທີ່ກອກ ດີ່ໝາຍເລບດຳທີ່ ១២៦១/២៥៥៥ ຂອງສາລປົກໂຮງໝໍ້ ຮະຫວ່າງ ນາຍຄຣັນຍີ
ຄຣັນຍີເກຕຸ ຜູ້ຟ້ອງຄີ ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ

ຄຳຮ້ອງທີ່ເຈັດ ດີ່ໝາຍເລບດຳທີ່ ៣២៥៦/២៥៥៥ ຂອງສາລປົກໂຮງໝໍ້ ຮະຫວ່າງ ນາຍຕຸລກາຄ
ປະເສຣີສີລີປີ ຜູ້ຟ້ອງຄີ ຄະນະກຽມກາຮາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຖຸກຟ້ອງຄີ

ກໍາຮ້ອງທີ່ແປດ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ៥២៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍນິරັນດົກ ວິໄຮຮໍາຮົງກໍ ມ້າທີ່ພື້ນຖານ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ១ ນາຍທະເບີນ ພຣົກການເມື່ອງ ທີ່ ២ ຄະນະກົມາກາກາກອງທຸນເພື່ອການພັດທະນາພຣົກການເມື່ອງ ທີ່ ៣ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ເກົ່າ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ១៦៦៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ຮອງສາຕຣາຈາຢີ ປູ້ຊາດີ ອາວີຈິຕຣານຸສຣົນ ກັບພວກຮົມ ៥ ຄນ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ១ ສໍານັກງານ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ២ ກະທຽວການຄລັງ ທີ່ ៣ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ១៦០៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍໂກວິທ ສຸຮ້ສຳວັດ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ១ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງປະຈຳເບີຕເລືອກຕັ້ງທີ່ ៣០ ກຽມເທັນທານາຄ ທີ່ ២ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບເອີດ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ២៣២៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍວັ້ນທີ່ ເກຕະວັນດີ ກັບພວກຮົມ ៦ ຄນ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ១ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງປະຈຳຈຳວັດເລຍ ທີ່ ២ ຄະນະກົມາກາສກາກາສຶກໝາວິຊາກາຮ່າກາ ທີ່ ៣ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບສອງ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ១៦២៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍຜົງກໍ ຈວາລສັນຕິ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບສາມ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ៩៥១/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍມາໂນ໌ ເຕັ້ນມີວິວັດນີ້ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ១ ປະຊານກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ២ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບສື່ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ២០៦/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ແພທີ່ໜູງວາຽຸນ ກູງສັນບຽນ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ១ ສໍານັກງານຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ທີ່ ២ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບຫ້າ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ៥៥៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍວິວັດນີ້ຊ້າຍໄທຮະໄວສະຍະ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບຫກ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ៣២៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍສົມເກີຍຮົມ ກິດຕິຫຮຽກ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບເຈັດ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ១៦៣៥/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາຍພຣພຣມ ນຸສຕີ ມ້າທີ່ພຣົກໄທຢັນນັ້ນ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

ກໍາຮ້ອງທີ່ສືບແປດ ຄົດໝາຍເລີດດຳທີ່ ៦៥២/២៥៥៥ ຂອງສາລັປກໂຄຮົງກລາງ ຮະຫວ່າງ ນາງການດາຮັດວຽກ ຜູ້ພ່ອງຄົດ ຄະນະກົມາກາກາເລືອກຕັ້ງ ຜູ້ຄູກພ່ອງຄົດ

คำร้องที่สิบเก้า คดีหมายเลขดำที่ ๔๔๙/๒๕๔๕ ของศาลปกครองนครราชสีมา ระหว่าง นายชาญ นามพิชญ์ ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดี

คำร้องที่ยี่สิบ คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๐/๒๕๔๕ ของศาลปกครองสงขลา ระหว่าง นายนิวัฒน์ ชูนลั้น ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตรัง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

คำร้องที่ยี่สิบเอ็ด คดีหมายเลขดำที่ ๑๕๕๙/๒๕๔๕ ของศาลปกครองกลาง ระหว่าง แพทย์หญิง วรุณี ภูริสัมบรณ์ ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดี

คำร้องที่ยี่สิบสอง คดีหมายเลขดำที่ ๕๖๕/๒๕๔๖ ของศาลปกครองกลาง ระหว่าง นายจรัสพงษ์ เลาประดิษฐ์สกุล ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเทศบาล ตำบลบางเมือง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี

คำร้องที่ยี่สิบสาม คดีหมายเลขดำที่ ๑๘๓/๒๕๔๖ ของศาลปกครองนครราชสีมา ระหว่าง นายเชาวพันธ์ เอี่ยวสะอาด ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง กับพวงรวม ๑๑ ราย ผู้ถูกฟ้องคดี

คำร้องที่ยี่สิบสี่ คดีหมายเลขดำที่ ๑๗๒๕/๒๕๔๖ ของศาลปกครองกลาง ระหว่าง นายไพบูลย์ ลับบัวงาม ผู้ฟ้องคดี คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดี

ศาลปกครองกลาง ศาลปกครองนกราชสีมาและศาลปกครองสงขลาได้พิจารณาคำฟ้องแล้ว มีคำสั่งรับคำฟ้องไว้พิจารณาพิพากษา โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกฟ้องคดี ได้ยื่นคำให้การคัดค้านทุกจำนวนสรุปว่าศาลปกครองไม่มีอำนาจรับคดีดังกล่าวไว้พิจารณาพิพากษา เนื่องจากบทบัญญัติมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นบทบัญญัติที่มีผลใช้บังคับเกินกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดบทบัญญัติดังกล่าว จึงใช้บังคับไม่ได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลปกครองรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งคำโต้แย้งของผู้ถูกฟ้องคดีให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัย

ศาลปกครองกลาง ศาลปกครองนกราชสีมาและศาลปกครองสงขลา ได้มีคำสั่งให้ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

“ได้พิเคราะห์แล้ว มีประเด็นวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ร้องมีสิทธิให้ศาลปกครองชั้นต้น ส่งคำโต้แย้งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาในวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย

บังคับแก่คดีได้ ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโดยแยกว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลออกการพิจารณาพิพากษากดีไว้ชี้ว่าคราวและส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย”

เห็นว่า กรณีตามคำร้องเป็นเรื่องที่ศาลปกครองชั้นต้นส่งความเห็นของคู่ความ ซึ่งโดยแยกว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย จึงเป็นกรณีที่เข้าบทบัญญัติตามมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผู้ร้อง มีสิทธิให้ส่งคำร้องและศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้ได้

ประเด็นหลักตามคำร้องที่ผู้ร้องโดยแยกว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ได้บัญญัติให้มีศาลปกครองเกิดขึ้นและให้ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษากดีที่เป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของ รัฐบาลกับเอกชน หรือระหว่างหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วยกันซึ่งเป็นข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ส่วนพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ พิจารณาแล้ว บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยคำนิยาม หน่วยงานทางปกครอง หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา ๕ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งของศาลปกครอง และมาตรา ๔๒ เป็นบทบัญญัติที่ว่าด้วยผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง กรณีตามคำร้องคณะกรรมการ การเลือกตั้ง ผู้ร้องโดยแยกว่าพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ บัญญัติคำว่า หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยไม่ได้ระบุว่าจะต้องเป็นหน่วยงานของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาล ทำให้ความหมายของคำว่า หน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ มีความหมายรวมถึงหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ได้อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลด้วย

ประกอบกับคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๘ ด้วย ดังนั้น จึงมีปัญหาว่า ความหมายของคำว่า หน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ จำเป็นต้องระบุว่าเป็นหน่วยงานของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาล เช่นเดียวกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ หรือไม่

การพิจารณาลักษณะของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องพิจารณาจากลักษณะ ขององค์กรและลักษณะการใช้อำนาจขององค์กรเป็นสำคัญ กล่าวคือ ลักษณะขององค์กรของหน่วยงาน ทางปกครอง จะมีลักษณะเป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นส่วนราชการ เป็นรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระรัชทายาท หน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ได้เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ เช่น องค์การมหาชน เป็นต้น และเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้อำนาจทางปกครอง หรือให้ดำเนินกิจการ ทางปกครอง เช่น สถาบันความเป็นต้น และลักษณะของการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครอง จะมีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองจากรัฐโดยมีอำนาจตามกฎหมาย หรืออาจได้อำนาจตามที่ได้รับมอบหมายให้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองจากรัฐ สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานทางปกครองโดยมีอำนาจตามกฎหมาย หรืออาจได้อำนาจตามที่ได้รับมอบหมายให้อำนาจทางปกครอง หรือดำเนินกิจการทางปกครองจากรัฐ ดังนั้น ลักษณะของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าวจึงอยู่ในบังคับบัญชาหรือ ในกำกับดูแลของรัฐบาล อนึ่ง สำหรับการใช้อำนาจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ เช่น คณะกรรมการ การเลือกตั้ง เป็นต้น จะต้องพิจารณาจากพื้นฐานของการใช้อำนาจเป็นสำคัญว่ามีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางรัฐธรรมนูญ หรือเป็นการใช้อำนาจทางปกครอง

เมื่อพิจารณาเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ว่า เพื่อให้เป็นไปตามเจตนาของรัฐธรรมนูญที่ได้บัญญัติให้จัดตั้งศาลปกครองขึ้น เพื่อให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีข้อพิพาททางกฎหมายปกครองระหว่างเอกชนกับหน่วยงาน ของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกันเกี่ยวกับ การกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องปฏิบัติตาม หรือ เนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องรับผิดชอบ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย ดังนั้น มาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดี ปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีศักดิ์ดำรงและออกโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ

กำหนดไว้จึงต้องดีความในกรอบของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ซึ่งเป็นบทบัญญัติของกฎหมายสูงสุด ของประเทศไทยให้อำนาจก่อตั้งศาลปกครองขึ้นและกำหนดมาตรฐานของการดำเนินคดีปกครองต้องเป็นไปตาม ที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักการไว้ ซึ่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖ ได้บัญญัติกรอบหรือขอบเขตของ ศาลปกครองว่า หมายถึงลักษณะขององค์กร คือ หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชา หรือในกำกับดูแลของรัฐบาลเท่านั้น ดังนั้น มาตรา ๓ จึงไม่ต้องบัญญัติว่า เป็นหน่วยงานของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐบาลไว้ เพราะต้องยึดถือหลักการตาม เจตนาرمณ์ของรัฐธรรมนูญไว้ สำหรับคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นองค์กรที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติให้มีขึ้น โดยแต่ตั้งจากผู้ซึ่งมีความเป็นกลางทางการเมืองเป็นผู้ควบคุมและดำเนินการจัดหรือจัดให้มีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกกุฎิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น ฯลฯ และเป็นผู้รักษาการ ตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกกุฎิสภา กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพระคริริยาเมือง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียง ประชามติและกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารส่วนท้องถิ่น และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจหน้าที่สืบสานสอบสวน เพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยซึ่งขัดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๔๒/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ ว่า การใช้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งเกี่ยวกับการสืบสานสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและ วินิจฉัยซึ่งขัดปัญหาหรือข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นตามกฎหมายตามมาตรา ๑๔๕ วรรคสอง เป็นการใช้อำนาจ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง (๓) ถือเป็นยุติ จะถูกฟ้องร้องต่อศาลปกครองไม่ได้ ดังนั้น พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณา คดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓ มาตรา ๕ และมาตรา ๔๒ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗๖

นายมงคล สระภูน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ